

ORSZÁGOS RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG

Szám:

Tárgy: alapjogot érintő rendőri intézkedés
elleni panasz elbírálása
Ügyintéző:
Tel.:

HATÁROZAT

Panaszos képviselőjében előterjesztett panasz tárgyában a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság ítélete alapján megismételt közigazgatási hatósági eljárás során – figyelemmel a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) állásfoglalásának megállapításaira – a testi kényszer és a bilincselés alkalmazása körében a panasznak

h e l y t a d o k.

A határozat ellen fellebbezésnek helye nincs, azzal szemben közigazgatási per indítható. A közigazgatási peres eljárás illetéke 30 000 Ft, azaz harmincezer forint, azonban a fél a tárgyi illetékfeljegyzési joga folytán mentesül az illeték előzetes megfizetése alól, az illetéket annak kell megfizetnie, akit a bíróság erre kötelez.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál (a továbbiakban: ORFK) – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve (1255 Budapest, Pf.: 117.) – a vitatott határozat közlésétől számított harminc napon belül lehet benyújtani, vagy postára adni. A keresetlevél benyújtásának a határozat hatályosulására nincs halasztó hatálya.

Tájékoztatom, hogy a keresetlevelet elektronikus úton is benyújthatja. Az elektronikus kapcsolattartás módjára vonatkozóan részletes tájékoztatást találhat a <http://www.police.hu/hu/ugyintezes/elektronikus-ugyintezes> menüpontban.

A keresetlevél elektronikus előterjesztésére szolgáló űrlap a <http://www.police.hu/hu/ugyintezes/elektronikus-ugyintezes/kozigazgatasi-per-birosagi-felulvizsgalat> menüpontból tölthető le. Eljárási költség nem merült fel.

A határozatot kapják:

- 1.) Panaszos (képviselője útján)
- 2.) Független Rendészeti Panasztestület (tájékoztatásul)
- 3.) Rendőr-főkapitányság (tájékoztatásul)
- 4.) Irattár

INDOKOLÁS

I.

Panaszos képviselője Panaszossal szemben fogatosított rendőri intézkedéssel kapcsolatban postai úton panaszt terjesztett elő a Panasztestületnél, amelyet kiegészített.

A panaszbeadvány szerint *-n Panaszos, társaival együtt az idegen termőföldről terményt szedett. A már leszedett terményt egy teherautó rakterére pakolták. A pakolás közben érkezett a helyszínre egy rendőrautó egy járőr párral. A rendőrök a zsákok és a termény eredetéről érdeklődtek, majd igazoltatták a teherautó sofőrjét. Az igazoltatás végére Panaszos és társai már teljesen befejezték a pakolást. Eközben egy újabb rendőrautó érkezett a helyszínre. Ekkor a rendőrök – minden előzmény nélkül – rasszista és sértő megjegyzéseket tettek Panaszos (és társai) irányába, majd bántalmazásukat követően megbilincseltek őket. Időközben még több rendőrautó érkezett a helyszínre, majd Panaszost és társait hátrabilincsel kézzel először letérdeltették, majd hasra fektették. A tűző napon kb. 2-2,5 órán keresztül kellett hason feküdniük, miközben a rendőrök szidalmazták, megalázták és bántalmazták őket. A Rendőrkapitányságra történő szállításukat követően Panaszos és társai nem kaptak lehetőséget hozzátartozóik értesítésére, továbbá élelmezésüket is megkésve hajtották végre.

A Panasztestület hivatkozott állásfoglalása szerint az alapjogsértések elérték a súlyosság azon fokát, amely indokoltá tette a panasz megküldését az országos rendőrfőkapitánynak.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján a Panasztestület által lefolytatott vizsgálatot követően – súlyos alapjogsérelem esetén – a panaszt közigazgatási hatósági eljárásban az országos rendőrfőkapitány bírálja el.

*-n végzéssel az akkor hatályban lévő a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 31. § (1) bekezdés a) pontja alapján – figyelemmel a Ket. 30. § d) pontjára – az eljárás elkésettség miatt megszüntetésre került.

Panaszos képviselője a megszüntető végzés bírósági felülvizsgálatát kezdeményezte.

A hatóság az érdemi ellenkérelem előterjesztését megelőzően megállapította, hogy a *-n kelt döntése jogszabálysértő volt, ugyanis nem vette figyelembe a Ket. 65. § (3) bekezdését, amely alapján, ha a határidő utolsó napja olyan nap, amelyen a hatóságnál a munka szünetel, a határidő a legközelebbi munkanapon jár le. Ezek alapján a jogszabálysértő végzés visszavonásáról és az eljárás megindításáról született döntés.

A lefolytatott közigazgatási hatósági eljárás alapján *-n határozatban a rendőri intézkedés elleni panasz – minden tekintetben – elutasításra került.

A főkapitányi döntéssel szemben Panaszos – képviselője útján – a törvényes határidőn belül keresetlevelet terjesztett elő.

A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (a továbbiakban: Bíróság) *-n kelt ítélete a főkapitányi határozatot hatályon kívül helyezte, és a hatóságot új eljárás lefolytatására utasította.

A megismételt közigazgatási hatósági eljárást követően *-n határozatban a rendőri intézkedés elleni panasz ismételten – minden tekintetben – elutasításra került.

Panaszos képviselője e döntéssel szemben is keresetet terjesztett elő. A Bíróság ítélete a főkapitányi döntést a bilincselés és az azzal összefüggésben alkalmazott testi kényszer tekintetében hatályon kívül helyezte, és az ORFK-t új eljárás lefolytatására utasította, ezt meghaladóan Panaszos további panaszkérelmeit elutasította.

Az új eljárás eredményként a határozattal a rendőri intézkedés elleni panasz elutasításra került.

A főkapitányi döntéssel szemben Panaszos képviselője ismételten keresetet terjesztett elő.

Az érdemi ellenkérelem előterjesztését megelőzően megállapítást nyert, hogy a *-n kelt döntés jogszabálysértő, ugyanis a hatóság – az akkor hatályos – a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 339/B. §-ában foglaltakat figyelmen kívül hagyva a rendelkezésre álló bizonyítékokat nem a maguk teljességében értékelte, hanem kizárólag a rendőri jelentésekben és gyanúsítottai vallomásokban foglaltakat vette figyelembe, a tanúvallomások figyelmen kívül hagyását pedig nem indokolta.

Mindezek alapján – figyelemmel a Ket. 114. § (1) és (2) bekezdéseire – végzésben a határozat visszavonásra került és új eljárás lefolytatásának elrendelésére került sor.

A megismételt eljárást követően a döntéssel a rendőri intézkedés elleni panasz – a testi kényszer és a bilincselés tekintetben – elutasításra került.

Panaszos képviselője *-n eljárási- és anyagi jogi jogszabálysértésekre hivatkozva ismételt keresettel támadta a főkapitányi döntést, kérve annak bírósági felülvizsgálatát.

A Bíróság ítéletében Panaszos képviselőjének keresetét elutasította.

A Bíróság jogerős ítélete ellen Panaszos képviselője felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a Kúriánál. A Kúria, mint felülvizsgálati bíróság ítéletében a Bíróság ítéletét és az ORFK vezetőjének határozatát hatályon kívül helyezte, illetőleg az ORFK-t új eljárás lefolytatásra kötelezte.

A Kúria ítéletét az ORFK Hivatal Jogi Főosztály Képviseleti Osztály továbbította az eljárás lefolytatása végett az ORFK Ellenőrzési Szolgálat Központi Panasziroda részére.

II.

A Kúria ítéletében az alábbiak állapította meg:

„[31] A Kúria elsődlegesen hangsúlyozza, hogy az alperes [az ORFK] és az elsőfokú bíróság [a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság] megsértette a tényállás-megállapítási kötelezettségét, mert a jelen ítélet [9]-[14] pontjaiban ismertetett első- és másodfokú büntető bíróság döntéseket nem szerepeltették az általuk rögzített tényállásban.”¹

¹ Kúria ítélet 6. oldal [31] pontja;

„[32] Nem vitás, hogy a büntetőeljárás és a közigazgatási eljárás, valamint az azt követő közigazgatási per szabályai lényegesen eltérnek egymástól, azonban a vád tárgyává tett és a panasz elbírálásának alapjához szolgáló eseménysor azonos, a *-n a * melletti rendőri intézkedésekkel (...).

Ennek megfelelően a büntető bírósági döntések tényállásból történő kihagyása lényeges eljárási jogszabálysértésnek minősül, mind az alperes, mind az elsőfokú bíróság részéről, hiszen a jogerős másodfokú büntető bírósági végzés meghozatalát követően döntött az alperes és az elsőfokú bíróság is. A fentieket meghaladóan a büntető bírósági döntések az előzményi bírósági iratanyag részét képezték.”²

„[38] A Kúria ítéletében kiemelte, hogy a bilincs alkalmazása jogszerűségének megítélése során az ahhoz vezető folyamat egészét kell értékelni, figyelembe véve az intézkedés alá vont személy veszélyességét, a biztonsági kockázatot és a közelben lakó, tartózkodó civilek, valamint a rendőrök védelmét is. A kúriai ítélet rögzíti, hogy önmagában ellenszegülés, szökés feltételezésére bilincselés nem alkalmazható. A bilincs használat bármilyen kényszerítő körülmény, biztonsági kockázat nélküli, preventív használata egyértelműen ellentétes az Emberi Jogok Európai Bíróságának irányadó gyakorlatával.”³

„[46] A Kúria a rendelkezésre álló iratokat értékelve arra az álláspontra helyezkedett, hogy a felperes [Panaszos] a rendőri intézkedés során együttműködő volt, ellenállást, ellenszegülést nem tanúsított, szökést nem kísérelt meg, arra utaló magatartást szintén nem tanúsított, ezért vele szemben a testi kényszer és a bilincs alkalmazása jogszerűtlenül történt, a panaszja ebben a körben alapos.”⁴

„[49] Az új eljárás során az alperes [az ORFK] köteles olyan döntést hozni, amelyben a felperessel [Panaszossal] szemben alkalmazott testi kényszer és bilincselés jogszerűtlenségét állapítja meg és ebben a körben a panasznak helyt ad.”⁵

III.

A tényállás tisztázása érdekében az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 62. § (1)-(2) bekezdése alapján lefolytatott bizonyítási eljárás során a hatóság az alábbi bizonyítási eszközöket szerezte be, majd használta fel:

- dátum nélküli ügyvédi meghatalmazás;
- Panaszos jogi képviselője által előterjesztett panaszbeadvány;
- Panaszos jogi képviselője által kiegészített panaszbeadvány;
- a Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály Közrendvédelmi Alosztály előállítás végrehajtásáról, kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentése;
- a Rendőrkapitányság által kiállított, az előállítás időtartamáról szóló szám nélküli igazolás;
- a Rendőrkapitányság által kiállított, az előállított személy jogait, valamint az előállító helyiség rendjét tartalmazó tájékoztató ismertetéséről, a rendőrségi fogdák rendjéről szóló BM rendeletben meghatározott szóbeli tájékoztatás megtörténtéről és

² Kúria ítélet 6. oldal [32] pontja;

³ Kúria ítélet 7. oldal [38] pontja;

⁴ Kúria ítélet 7. oldal [46] pontja;

⁵ Kúria ítélet 8. oldal [49] pontja;

megértéséről, illetőleg az írásos tájékoztató átvételéről, valamint az élelmezés ellátásáról szóló szám nélküli nyilatkozat;

- a Rendőrkapitányság által kiállított, az intézkedés várható időtartamáról, az egészségügyi ellátást igénylő betegségekről, a fogvatartással kapcsolatos értesítésről szóló szám nélküli nyilatkozat;
- a Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály Szabálysértési Előkészítő Csoport őrizetbevitel elrendeléséről szóló határozata;
- a Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály Szabálysértési Előkészítő Csoport eljárás alá vont személy meghallgatásáról szóló jegyzőkönyve;
- a Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály Közlekedésrendészeti Alosztály jelentése;
- a Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály Közrendvédelmi Alosztály jelentése;
- a Rendőrkapitányság vezetőjének jelentése;
- a Rendőrkapitányság vezetőjének jelentése;
- a Nyomozó Ügyészség átírata;
- tanúmeghallgatásról szóló jegyzőkönyv;
- a Központi Nyomozó Főügyészség Regionális Osztálya átírata;
- a Nyomozó Ügyészség tanú folytatólágos kihallgatásáról szóló jegyzőkönyve
- a Nyomozó Ügyészség gyanúsított kihallgatásáról szóló jegyzőkönyve;
- a Nyomozó Ügyészség gyanúsított kihallgatásáról szóló jegyzőkönyve ;
- a Nyomozó Ügyészség gyanúsított kihallgatásáról szóló jegyzőkönyve;
- a Nyomozó Ügyészség szembesítésről szóló jegyzőkönyve;
- a Nyomozó Ügyészség szembesítésről szóló jegyzőkönyve;
- a Törvényszék Katonai Tanácsának ítélete;
- az Ítéletábla Katona Tanácsának végzése.

IV.

A rendelkezésre álló – a határozat III. részében felsorolt – bizonyítási eszközök alapján az alábbi tényállást állapítottam meg.

*-n – a Rendőr-főkapitányság ügyeletvezetőjének utasítására – *-kor három rendőr megjelent a * mellett fekvő területen, mivel telefonon terménylopásról érkezett bejelentés. Mire a helyszínre értek, már ott volt két rendőr, akik a RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG ügyeletének rádióforgalmazását hallva mentek a helyszínre, és a jelenlévő személyek igazoltatásába kezdtek. A helyszínen egy személygépkocsival és egy tehergépkocsival hat személy tartózkodott: négy férfi és két nő. Három férfi zsákokat hordott a tehergépkocsi platójára, amit a rendőrök megérkezése és felszólítása ellenére sem hagytak abba. Mikor * megérkezett a helyszínre, átvette a további intézkedések foganatosítását.

Ő is felszólította az intézkedés alá vont személyeket személyazonosságuk igazolására, de nem figyeltek rá.

* közölte Panaszossal, hogy tetten érték őket lopáson, ezért elő fogják őket állítani a rendőrkapitányságra. Időközben az intézkedés alá vont másik két férfi is méltatlankodni kezdett, hogy miért csinálják ezt velük a rendőrök, hiszen más megyében ezért nem szoktak velük szemben intézkedni. Mivel Panaszos megtagadta személyazonosságának igazolását, magatartását * a rendőri intézkedéssel szembeni ellenszegülésként értékelte, ezért egy tanult önvédelmi fogással, úgynevezett csipődobással a földre vitte, hasra fektette, majd ebben a helyzetben a kezeit hátrabilincselte. Eközben a három férfi folyamatosan méltatlankodott, szidalmazta a rendőrök személyét és munkáját, ezért őket is megbilincselték.

Ezt követően mindegyik intézkedés alá vont személy igazolta magát, továbbá az országos körözési rendszerben is ellenőrizték őket, ahol egyikük sem szerepelt. A helyszínen tartózkodó két nő nem vett részt a méltatlankodásban és a rendőrök szidalmazásában, ők a rendőrök felszólításának eleget téve megfelelően jártak el. A negyedik férfi, aki a tehergépkocsi sofőrje volt, tisztázta magát a termények eltulajdonításában való részvétel gyanúja alól. Őt a tehergépkocsi előtt igazoltatták, amit felszólításra végrehajtott, majd engedélyt kért, hogy magas vérnyomása és a forróság miatt leülhessen az árnyékba a fák alá, az intézkedéstől mintegy 10-15 méter távolságra. A tehergépjármű sofőrje és a két nő együttműködő magatartást tanúsított, így velük szemben bilincs alkalmazására nem került sor.

Miután a testi kényszer alkalmazása és a bilincselések lezajlottak, megérkezett a helyszínre még több rendőr.

Mire a további megjelent rendőrök a helyszínre vonultak, a kényszerítő eszközök alkalmazásával érintett személyek már hátrabilincseltek kézzel a temető falánál ültek az árnyékban.

A helyszínen intézkedő rendőrök ellen – feljelentés alapján – büntetőeljárás indult csoportosan elkövetett bántalmazás büntette miatt. Az eljárásban kihallgatták Panaszost és társait, továbbá az érintett rendőröket is.

A Törvényszék Katonai Tanácsa (a továbbiakban: Katonai Tanács) Panaszos és társai pótmagánvádjára alapján járt el és állapította meg a tényállást.

A Katonai Tanács ítéletében az I., II. és III. rendű rendőr vádlottakat bűnösnek találta. A rendőr vádlottak fellebbezése folytán az Ítéletábra Katonai Tanácsa végzésében helybenhagyta az első fokon eljáró Katonai Tanács elmarasztaló ítéletét.

V.

A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 97. § (4) bekezdése alapján:

„A bíróság határozatának rendelkező része és indokolása a megismételt eljárásban és a cselekménynek a bíróság határozatával elrendelt megvalósítása során köti az eljáró közigazgatási szerveket.”

A fentiek alapján – figyelemmel a Kp. 97. § (4) bekezdésére – megállapítom, hogy Panaszossal szembeni testi kényszer és bilincs alkalmazása miatt előterjesztett panasz megalapozott, ezért a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul.

Határozatom a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 323. § (1)-(3) bekezdésén, 75. §-án, XLVI. fejezete, 605. §-án, 608. §-án, a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 13. § (3) bekezdés a) pontján, 29. § (1) bekezdésén, 39. § (1) és (6) bekezdésén, az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény 9. § (1) bekezdésén, az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény 62. § (1)-(2) és (4) bekezdésein, 81. § (1) bekezdésén, 113. § (1) bekezdés

a) pontján, 114. §-án, 116. § (1)-(2) bekezdésein és (4) bekezdés a) pontján, 35. § (1) és (3) bekezdésein alapul.

A jogorvoslati jogosultságról, valamint a jogérvényesítés módjáról az Ákr. 81. § (1) bekezdésére, az Ákr. 113. § (1) bekezdés a) pontjára, valamint a 114. § (1) bekezdés I. fordulatára első mondatára, illetőleg a 116. § (4) bekezdés a) pontjára, továbbá az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 59. § (1) bekezdésére és a 62. § (1) bekezdés h) pontjára tekintettel adtam tájékoztatást.

Budapest, 2020. január „ „

**Dr. Balogh János r. altábornagy
rendőrségi főtanácsos
országos rendőrfőkapitány
nevében és megbízásából:**

**Dr. Töreki Sándor r. vezérőrnagy
rendőrségi főtanácsos
bűnügyi országos rendőrfőkapitány-helyettes**